

**Geschichte der geistlichen Stiftungen, der adlichen
Familien, so wie der Städte und Burgen der Mark
Brandenburg**

[Urkunden-Sammlung für die Orts- und spezielle Landesgeschichte]

Riedel, Adolph Friedrich

Berlin, 1845

CCCLXXII. Papst Sirtus beauftragt den Dechanten U. I. Frauen zu Halberstadt mit der Untersuchung einer bei dem Altar der h. drei Könige zu Stendal stattgefundenen Simonie, am 21. Juni 1473.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54414](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54414)

optiren edder kopen. — Dar vns denn vor dy fuluen beyde Ern Johan wol to dangke vor nughet hebben vnde betalet viervnndtwintich margk stendalscher weringe, dy witlicken in vnnfzer kercken nudt vnd frame gekamen sint, Mit fulken bescheyde, dat sy an beyden parten den hoff, wor des behuff vndt nodt wordet sin, mit wenden mit dacke vnd anderen ghemake redeliken vnd mogeliken buwen bynnen vnd buthen, Ok mit buwe in guden weszende vnde stade beholden, So alze dat mit andern vnfen fryhen hauen wontlick is to holden, Vnd sy sick denn des haues orer twyer leuende szo bruken moghenn van vns efft ymande van vnser wegen vnuerhinderth. Wan sy auer beyde vorstoruen sint, dar god lange vor sy; So schole wy obgenannte prauest vnde Capittel wedder an leggen Zodann viervnndtwintich margk, dar dy hoff wedder vor verkofft wert, vnd kopen dar renthe vnd tinfze mede, dat wy en beyde eyne ewighe Jarlicke dechnisse mit vigilien vnd missen nach der wonheit vnser kerken na holden willen vnd schullen sunder geuerde vnd argelift, vnd van den fuluen renthen vnd tinfzen gheuen den vicarien vnd conducticien vestein schillinge vnd dem dy ander ordenunge holden gentzliken na vnnfzer kercken ghewonheit. Des to orkunde vnd beter bekantnisse hebben wy deffen vnfen apenbrieff versigilt mit vnnfzer kerken grote Ingefegil, Gegheuen na Cristo vnnfes heru geborth dusent virhundert darna Im dry vnd fouentigsten Jare, am fridage na der hilligen driualdicheit.

CCCLXXII. Paps Sixtus beauftragt den Dechanten u. l. Frauen zu Halberstadt mit der Untersuchung einer bei dem Altar der h. drei Könige zu Stendal stattgefundenen Simonie, am 21. Juni 1473.

Sixtus episcopus, seruus seruorum, Dilecto filio Decano ecclesie beate Marie halberstadenfis —. Ad audientiam siquidem nostram, dilecto filio henrico Buter presbitero halberstad. diocesis referente, peruenit, quod dilectus filius henningus velkoper, qui se gerit pro presbitero perpetuo beneficiato ad altare Trium regum, situm in ecclesia beate Marie Stendaliensi dicte diocesis, sue salutis sueque fame immemor et dei timore postposito, postquam cum dilecto filio Johanne Laffert, qui se gerit pro clerico, conuenerat et pepigerat, ut si ipse henningus eidem Johanni quoddam perpetuum beneficium ad predictum Altare resignaret, prefatus Johannes dicto henningo et sue ancille de necessariis uite quoad uiuerent prouideret, quibus quidem pactione et conuentione precedentibus, dictus henningus beneficium huiusmodi in manibus Ordinarii resignauit, ipseque Johannes illud per huiusmodi resignationem uacans pretextu collectionis ordinarie, licet de facto affectus extitit, Et deinde attendens quod ex pactione huiusmodi et labe simonie in illa commissa beneficium ipsum Canonice obtinere non posset illud ejusque possessionem dimisit dictusque henningus nullo super simonie labe et aliis premissis absolutione seu rehabilitatione obtenta ad huiusmodi beneficium etiam pretextu collationis ordinarie similiter de facto restitutus extitit ac illud per Sex menses uel circa detinuit, prout detinet indebite occupatum in anime sue periculum, ecclesiastici status obprobrium ac perniciosum exemplum plurimorum, Nos attendentes quod ueris existentibus premissis collatio et prouisio seu restitutio ipsi henningo ut prefertur facte, iuribus non subsistunt ac uolentes dictum henricum, apud nos de uite ac morum honestate aliisque probitatis et uirtutum meritis multipliciter commendatum horum intuitu fauore prosequi gratioso ipsumque henricum a quibuscunque excommunicationis suspensionis et interdicti ac aliis ecclesiasticis sententiis censuris et penis a jure uel ab homine quauis occasione uel causa

latis, si quibus quomodolibet ligatus existit, ad effectum presentium duntaxat consequendum harum ferie absolventes et absolutum fore censentes ac omnia et singula beneficia ecclesiastica cum cura et sine cura, que idem henricus etiam ex quibusuis apostolicis dispensationibus obtinet et expectat ac in quibus et ad queuis sibi quomodolibet competit, quecunque, quotcunque et qualiacunque sint, eorumque fructuum reddituum et proventuum ueros annuos ualores ac huiusmodi dispensationum tenores presentibus pro expressis habentes, discretioni tue per apostolica scripta mandamus, quatinus si dictus henricus prefatum henningum super eisdem relatis coram te accusare et se in forma juris inscribere uoluerit, postquam eum accusauerit et se inscripserit ut prefertur, uocatis dicto henningo et aliis qui fuerint euocandi super huiusmodi relatis inquiras auctoritate nostra diligentius ueritatem, et si per eandem inquisitionem repereris, relata ipsa ueritate subniti, collationem et prouisionem seu restitutionem huiusmodi nullius fuisse et esse roboris uel momenti auctoritate nostra decernas pariter et declares, ipsumque henningum ab ipso beneficio realiter amoueas, prout de iure fuerit faciendum, Et nichilominus, si decretum et declarationem huiusmodi per te uigore presentium fieri contigerit ut prefertur, beneficium predictum, quod sine cura est cujusque fructus redditus et proventus duarum Marcharum argenti secundum communem estimationem ualorem annuum, ut idem henricus asserit, non excedunt, siue ut premititur siue alias quouis modo aut ex alterius cujuscunque persona seu per liberam dicti henningi uel alterius de illo extra predictam curiam etiam coram Notario publico et testibus sponte factam resignationem uacet, etiam si tanto tempore uacauerit, quod ejus collatio iuxta Lateranensis statuta concilii ad sedem predictam legitime deuoluta ipsumque beneficium dispositioni apostolice specialiter reseruatum existat et super eo inter aliquos lis, cuius statum presentibus haberi uolumus pro expresso, pendeat indecisa, dummodo tempore dati presentium non sit in eo alicui specialiter ius quesitum, cum omnibus iuribus et pertinentiis suis eidem henrico auctoritate prefata conferas et assignes, Inducens per te uel alium seu alios ipsum henricum uel procuratorem suum ejus nomino in corporalem possessionem beneficii iuriumque pertinentiarum predictorum et defendens inductum, amoto exinde quolibet illicito detentore ac faciens henricum uel pro eo procuratorem predictum ad beneficium huiusmodi ut est moris admitti sibi que de illius fructibus redditibus prouentibus iuribus et obuentionibus uniuersis integre responderi. Datum Rome apud Sanctum petrum anno Incarnationis dominice Millesimo quadringentesimo septuagesimo tercio, vndecimo kal. Julii, Pontificatus nostri anno Secundo.

CCCLXXIII. Stiftung einer Vicarei in der Mariencapelle an der Nicolai-Kirche durch Ludwig Otto, vom 3. September 1473.

Nicolaus Godstich Prepositus, Jacobus Lambrecht Scholasticus totumque capitulum ecclesie sancti Nicolai Stendaliensis — Quia dudum bone memorie Ludovicus Ottonis, quondam in dicta nostra ecclesia — perpetuus vicarius, — quandam vicariam perpetuam in capella beate Marie virginis prope dictam ecclesiam sancti Nicolai retro turrim ecclesie eiusdem nouiter erectam et constructam in honorem gloriosissime dei genitricis virginis marie Sanctorum Andree et Jacobi apostolorum Sanctarumque katherine et Dorothee virginum — per suos testamentarios — erigi, fundari et dotari in suo testamento disposuit; — Nos — fundacionem, erectionem et dotacionem — approbamus — Anno d. millesimo quadringentesimo septuagesimo tercio, die veneris, tercia mensis Septembris.

— De fulue vicaria esse ewich lehn dotire vnd begyftige wy vorseuen Testamentarii — to